

రాజు రాజులను తలచుకొని ఏకైకం చేసెను కేంపునైనట్లు ఆకాశం అరుణరాగం రంజితమయింది. వేసి సాయం ఉం చల్లని మలయ వనాలు తెరలతెరలుగా సాగుతూ ఆహ్లాదాన్ని కల్పిస్తున్నాయి. కలకలాతాల చేస్తూ పుగ్గులకు నేరకుంటున్నాయి ఏకులు. ఆ కలకలాదే గోధూళి వల ఆనందంగా సేవనీసింది మను న్నాను.

రాజశేఖరాన్ని చూసి చాలా కోపం అయింది. రోజు కేం ఏళ్లే అయింది. అప్పుడు విద్యార్థి డాక్. ఇప్పుడో వివాహాల అయ్యాయి. ఉద్యోగాల్లోనూ స్థిరపడ్డాయి. అందరికీ ముగిసిన పాఠశాలను విన్న ఉత్తరాలు ప్రాసాదాన్ని తేలిపోయాయి. కవినం వాడి పాల్గొన్నాను వెళ్ళామంటే అమ్మకు జబ్బు చేయడంవల్ల వీలు కలగలేదు. ఈవేళకు వాడిని చూడాలని ఉంది కాబోయి! అంటున్నాను.

అయ్యో! ఇదే కొల్లపట్టాపురం. ఏడ దింకా వాటి? అన్నాను రిక్తావాడు.

“చూడవోయ్! రాజశేఖరంగారి ఇల్లోదో కనుక్కో. ఇక ఇక్కణ్ణి ఒక్కలాగే ఉన్నాయి మరి” అన్నాను.

కొంచెం ముందుకు సాగి ఆగింది. ఎవరో డింకా రాజా ఇంటిముందు. రిక్తావాడికి దబ్బులిచ్చి జాకెట్ వట్టుకొని రోపలికి వడివేసి. పొట్టిగోడం పైనుంచి గుట్టగా గులాబీలు వచ్చుతున్నాయి. రకరకాల పూలముక్కలు అందంగా తలలూపుతున్నాయి దబ్బుపట్టు. వాటిమధ్య సెమంటు బాటమీద వడిచి వాటికి వెళ్ళేను. తలుపులు దగ్గరగా వేసి ఉన్నాయి.

“రాజా ఉన్నాడో లేదో?” వందేహలు అఖరు క్షణాలలోనే కలుగుతాయి. “ఉండకేం చేస్తాడులే! ఆవేళ వైరు వెళ్లినా కాసేపట్లో రాజశేఖరా?” మళ్ళీ వైర్యం పుంజుకొని మెల్లిగా తలుపు తోకాను.

పరిశుభ్రంగా ఉన్న ఆ హాలులో స్టూలుమీద నిన్ను గోడకు మేకు కొట్టలేక నతమతమోతున్న దొక ఊపరి. లేత గులాబీరంగు దుస్తుల్లో వాణాకుగా ఒరిపోయి ముందుకు వడి రెండు జడలను వాటిని తోసుకొంటూ, అందంగా చిత్రీకరింపబడిన రాజా మాడపుల చిత్రాన్ని గోడకు అలంకరించాలని ముందు తీసుకువచ్చింది.

మధ్యద కాదని తలుపు శబ్దం చేశాను. వెనక్కు కిక్కిరించింది. చామచాయైనా కరత దీపించే అంప మైన ముఖం. చిరువెనుకుతో తడిసి పాలపాగా అమ్మకొచ్చి ముంగురులను అందమైన వేళ్లతో మరారంగా తోస్తూ స్టూలు దిగింది “ఎవరది?” అంటూ.

అమ్మగారో అవరించుట్టి నన్ను చూసి ఆమె అడిగింది, “ఎవరు కావాలి?” అని.

మాట్ కేసుని చేతులు మార్చి వట్టుకొంటూ అడిగేను: “రాజశేఖరం లేదా?”

నా మాట వింటూనే చేతిలో మాట్ కేసుని కనా. “రండి, రండి! ఇదో ఇప్పుడే వచ్చేస్తారు. రోపలి రండి!” అంటూ ఇంటిలోకి వడిచింది.

“ఎవరో చూద్దామని ఉంది కాబోయి! ఈవిడో అనుకున్నాను.

రెండు దిమ్మరం గ్లాసు గ్రేలో వా ముం దించి

గులాబీ పూవు ఎంత అందంగా ఉందో, దాని కొమ్మకు ముల్లూ ఉండడం సహజం... ఆ ముల్లూను తొలగించి, గులాబీలను మాత్రమే పూయించాలనుకోవడం వ్యర్థం. చదువు, సంస్కారంకల భార్య గులాబీ అయితే, మనసు నెరగని భర్త పక్కలోని ముల్లు... వరిస రాలు ముల్లు.

మాట్ కేసు రోపలికు వట్టుకెళ్లింది. “ఏమి అమ్మాయో! అనుకున్నాను సానియం సేనిస్తూ.

“స్నానం చేస్తారా?” నా కుమారుని వినుచుచు మృదుస్వరం “రండి! బాత్ రూమ్ తో నేడేల్ల పుట్టే శాను. సోప్, బవల్సా అక్కడే ఉన్నాయి.” అన్న దామె. బాత్ రూమ్ పక్కనే మరొక బాత్ రూమ్ చూసి “పక్క పార్లర్స్ ఎవరో ఉన్నారని కాబోయి! అనుకుంటూ స్నానం ముగించాను.

తీర్గి సోఫాలో కూర్చున్నాక వాలుగై యు మాగజెన్ను వాముం దుంచి రోపం వనేదో చూసుకుంటున్న దామె. పొంతా కలయచూశాను. అందమైన ప్రకృతి చిత్రాలు, ఒక శకుంతల చిత్రం నన్నాకర్పించేయి. అన్నింటో లావణ్య అనే పేరు కప్పించింది. మేకు కొట్టలేక అలంకరించడం ఆపివేసిన ఆ బొమ్మ గుర్తువచ్చింది. స్టూల్ మీదనే ఉన్న ఆ చిత్రాన్ని చూస్తూండిపోయాను.

వంగిమోహనుడి మ్రోణమురళిగానలోయె మధుర భక్తిపూరితమై ఉన్న రాధ! పరవశయ్యి తరగలతో మధురంగా రయ వేస్తూ పరుగులిడే యమున! అందమైన ఆ చిత్రానికి మరింత వేద్రానందం కల్పించేలా ఆకర్షణీయంగా రంగులు వేసింది దామె.

“ఆ బొమ్మ చూస్తున్నారా? వేనే వేశాను!” అన్న దామె అనుచే అక్కడకు వచ్చి.

“చాలా బాగున్నదండీ! అయితే మీ పేరు...” అని అడిగింది.

“లావణ్య.” మృదులైన అన్న దామె.

“నా పేరు రాధాకృష్ణ. రాజా, వేమా బాల్యమిత్రులం. జీవితంలో ఎందరో పరిచయమౌతారు. స్నేహితులవు తారు. కాని బాల్యమిత్రుణ్ణి కలుసుకొంటున్నప్పుడున్న ఆనందం మరొకరి కలుసుకొంటూంటే ఉండవేరగా అనిపిస్తున్నది.” గానీ ఆనందాన్ని మాటల్లో ఆమెకు చెప్పేకాక ఏదో అప్రీతిగా అనిపించింది.

మరిసే కళ్లలో స్నేహపూర్వకంగా వచ్చి అన్న దామె: “అయితే కుచేలుడిని కలుసుకోవడానికి శ్రీకృష్ణుడే స్వయంగా వచ్చేరన్నమాట!”

“అదే? అలా అంటున్నారా?” అన్నాను రాజాని కుచేలుడితో పోల్చినందుకు ఆశ్చర్యంగా.

“భలేవారే! స్నేహితుణ్ణి కుచేలుడితో పోలిస్తే అలాగయిపోయారే! నిజంగా ఆయన స్నేహితి కుచేలుడే బాతాక కదా! మీ కున్నంత ప్రేమ

కుమారి లలితా మన్నెమ్

ఆయనకుంటే ఆయనే మంచి వచ్చి మెప్పుట్టి చూడాలి!” అం దామె తన మాటను సమర్థించు కొంటూ. నవ్వేను నేను.

“ఎన్నాకప్పుడో ప్రయత్నిస్తే ఈనాటికి తీరక వారికిండుండీ! రాజాని చూసి అయిదారేళ్లయింది మీ పెళ్లికికూడా కాలేవేయ్యాను. . . అప్పుడే అమ్మగ జబ్బుచేసి. . .”

“పర్వాలేదండీ!” అన్నది లావణ్య.

కాసేపు మాటలు కరువయ్యాయి. శైట్ క్లర్ వేసి మాంగల్యాన్ని కళ్లకడ్డుకొన్న దామె.

“రాజా ఎప్పుడొస్తావో?”

“ఈనాటికి రావలసింది. ఎందుకో లేకయింది. వచ్చేస్తారు, కూర్చోండి!”

బయట వరందాలోకి వెళ్ళేను. దామెంటే చచ్చి గాల్చేస్తో వెయిర్ చేసింది దామె.

“అక్కడెంత పేనే మేకున్నా బాగా ఉక్కా ఉంటుంది. ఎంతాకాలం కదూ! ఇక్కడ కూర్చోండి.” కలుపుగోలుగా మాట్లాడుతూ ఉండామె. తోటను పరిశీలిస్తూ ఉంటే అన్న దామె: “ఈ మొక్కలన్నీ వేనే వేశానండీ!”

“చాలా బాగుంది మీ పూవోయి. మీ శ్రద్ధ ప్రతి పువ్వు పరిమళంతోనూ ప్రతిపలిస్తూనే ఉంది” అన్నాను నేను.

పువ్వులన్నా, వసిపావ నమ్మలన్నా ఇష్టంలేనివారు ఉంటుం అరుదు కదా! ఆ తోటను చూస్తూ నిల్చుండిపోయాను చాలాసేపు.

కూర్చున్నా చూస్తూ “కూర్చోండి” అన్నది లావణ్య. ఆమె నిల్చునే ఉన్నందున నేను కూర్చోలేదు. ఆమె గ్రహించి మరో వెయిర్ తెచ్చి పారబాటున ఒక గులాబీముక్కపై వేసింది చూసుకోకుండా. అంతలోనే చూసి, వంగిపోయింది గులాబీకొమ్మను పై కెల్లి కేపు పూయబోయే జంట గులాబీమొగ్గలను చూస్తూ కళ్ల నీరు వింపుకొంది లావణ్య. ఎంతసేపా ఆ కొమ్మను బాధగా చూస్తూ నిల్చుండిపోయింది.

“పాపిష్టి చేతులు నావి!” తనను తానే నిందించు కొంటూ వంగి విరగనున్న కొమ్మను గులాబీగుబురుకు అచ్చి నిలబెట్టి వదేదే మొగ్గలను నవరించి ప్రేమతో కొమ్మను వేళ్లతో రానున్న ఆమెను చూస్తూంటే కుంతల గుర్తు వచ్చింది.

మొక్కలతోపాటే పెరిగిన శకుంతలకు వాటిపై సహజమృలమీద ఉండే అనురాగం ఉన్నట్లే, స్వప్నాస్తంతలో పెంచిన ఈ మొక్కలపై మాతృప్రేమ ఉన్నదేమో ఈమెకు!

అవ్యక్తమయిన బాధతో స్నేహపూరితమైన ముఖాన్ని మునివేళ్లతో తుడుచుకొన్న దామె. నన్నటి పాదాలపై వేళ్లు, కొంత తీర్చిన గోళ్లు ఆమె చిత్రకాణి అని చెప్పకనే వెబుతున్నాయి. లావణ్య! పేరుకు తగినట్టే లావణ్యవతి.

కాసేపటికి నా ఉసికి గుమించి ఆమె తేరుకున్నది. లావణ్యను మరిచింపనానికి ఏవో విషయాలు వెబుతుంటే వింటూ ఆ విషయాన్ని మరిచింది దామె. ప్రసంగకాన అడిగేను: “మారేం వదుపుకొన్నాను?”

“బియ్యం పానయ్యానండీ సెకండ్ క్లాస్ లో! యమ్మ వదుపుతానంటే వద్దనేకాదు అమ్మా, నాన్నా! ఈయన

కూడా!" కొత్త తోటలో అది మొల్లదాటుంటే ఎంబున్నాను. తొమ్మిదయింది. ప్రయాణపు బడలిక వల్ల కాబోలు అవలస్తుంటే చూసి, "అరలే! మిమ్మల్ని ఎంతసేపు ఉంచేశాను! ఆయన కోప్పడతారుకూడా! రండి, భోజనానికి!" అంటూ లేచింది రామి.

అమె వడ్డీమూంటే భోజనం ముగించాను. ఇంతలో ఊర్ వరేళ్ళ కుర్రాడు వచ్చాడు. ఏదో చీట్ల వట్టుకొని లాక్కుపోయింది దా గదిలోకి.

అమె కిన్నె దదివి దిగులుగా కాసిపు ముఖం వెట్టుకొని "వరే, వెళ్ళు!" అన్నదామె. ఏదో కర్తవ్యం తోచినట్లు "నిద్ర వస్తున్నట్లుంది మీకు. ఆ గదిలో పక్క వేశాను! పడుకోండి" అన్నది వంటగది శుభ్రపరచ దానికి వెళుతూ.

విశాదేవి వచ్చిన రాయబారిలా నిద్రాదేవి వా చేయి వంగికరించలేదు. 'అలా అమ్మమ్మగారింట్లో నెరుగు తున్నదేమో? అయినా అడిగితే అదే తెలిసిపోతుంది'

మరువాటి ఉదయం స్నానం ముగించుకు వెళ్ళామి. చిన్నపాప ఏడుపు వినిపించింది. అకస్మాత్తుగా గుత్తు వచ్చింది నూట్ కేస్ లో అడుగున పెట్టిన గామల పాకెట్. "రాజుకి ఒక పాప ఉందా? విమయించదా? ఒక వేర. . ." అటభం ఉపాసించడానికి మన వంగికరించలేదు. 'అలా అమ్మమ్మగారింట్లో నెరుగు తున్నదేమో? అయినా అడిగితే అదే తెలిసిపోతుంది'

లావణ్య టిప్పనూ కొసే (లేతో పెట్టుకొని వచ్చింది.

“ఏమండీ!” వెళ్లబోతూ వెనక్కు చూసిందామె.

“మీ పాప ఏదండీ?” నా ప్రశ్నలో ఏం విద్వారముందో కళ్లారకుండా చూసింది దామె చాలా సేపు. ఒకవేళ పాప కేమైనా అయిందేమో? ఛ! అడిగి ఆవిడని బాధపెట్టేనే? అడక్కుపోయినా బాగుండేది.

తప్పు చేసినవాడిలా తల వంచుకొన్నాను.

కాసేనటికి తేరుకొని నవ్వుతూ అన్న దామె: “పక్కంటి పాపండీ, ఇప్పు డేదీపింది!”

“అది కాదండీ! మీ పాప సంగతంకంటే నే నడగేదీ!”

అన్నాను.

“మీ పాపా!” మళ్ళీ ఆశ్చర్యపోయింది దామె ప్రబంధ నాయికలు అన్నమానూ మూర్ఛపోయినట్లు.

“మాకు పాపాలు లేలే! బాబులుకూడా లేరు!”

స్థిరంగా అన్న దామె మరొక సంగతానికి తావిచ్చకుండా.

“మరి రాజా వ్రాశాడే! పాపకు మాధురి అని పేరు పెట్టామనికూడా వ్రాశాడు” అన్నాను ఆశ్చర్యపోతున్న ఆమెను చూసి.

అలోచిస్తున్న ఆమె చటుక్కున ఏదో స్ఫురించి నట్లు అన్నది: “ఏమండీ! మీ ఫ్రెండ్ రాజశేఖరంగారి ఇంటికి వెళ్లి ఎవ్వరూ కదూ!”

జెనన్నాయి నేను.

“పాప మాధురి నాన్నగారు రాజశేఖరం పక్కనే ఉంటున్నారు. అవతల పోర్లనే! మీ మిస్టర్ పేరూ రాజశేఖరమే! యస్. ఆర్. శేఖరమన్నమాట!”

నేను స్థాణువులా నిల్చుండిపోయాను. ఒక్క క్షణంలో ఆశ్చర్యం, ఆనందం, వశ్యాత్వాసము ముప్పిరిగొన్నాయి నాలో. అస్పృహగా ఉండిపోయిన నా బాధ అర్థం చేసుకోవచ్చు దామె. “ఛఛ! ఎంత పని జరిగింది!” తప్పు చేసినవాడికాకాక తప్పు చేసే ఆమె నిద్రలు నిల్చున్నాను!

సహృదయురాలామె. అర్థం చేసుకొంది నాలోని భావశబలత! “మీరేమీ బాధపడకండి. ఏమింది ఇందులో? మీరుమాత్రం అనుకోగలరా ఇద్దరు ఒకే పేరుగల వ్యక్తులు ఒకే ఇంట్లో రెండు భాగాలలో అద్దె కుంసగలరని? చాలాసార్లు తెలవ్వకూడా ఇలాగే తారుమారై వస్తుంటాయి మాకు. భలేవారే! అదేమిటండీ! దోప తప్పి మీ ఇంటికి వస్తే మాలాటి వాళ్లను ఆదరించరా ఏమిటి?” అంది ఆమె.

దాదా మరలనమయిన నా హృదయాన్ని వన్నీటివాసలా ఆమె మాటలు కడిగివేశాయి. విష్యుత్తువైన హృదయం రాలు!

ఆమె (లావణ్య) వేసిన పూలదారులవెంట మరొక బాట ఉన్నది పక్క పోర్లనీకు. చూడటానికి ఒకటే ఇల్లు. ముందు వెళ్లగానే వచ్చే వరండాలో కలిసి ఉన్న భాగం లావణ్యగారిది. ఆ వరండాను ఆనుకొనిఉన్న గది తలుపు మూసి ఉంది. అవతలి పక్క తెరిచిఉన్న ఆ భాగం రాజాది.

వశ్యాత్వాంతో తల వంచి రాజా ఇంటివైపు నడిచాను. ఈజీచెయిర్ల వదుకొని ఏదో అలోచిస్తున్నాడు రాజా. వాడిని చూసి నాకుగాని, నన్ను చూసి వాడికిగాని నే ననుకోవచ్చుంతు, నేను అన్నంత ఆనందం ఏమీ కలగలేదు.

“అరే, రాధా!” అన్నాడు నైకి లేచి. ఏదో బాధ ధ్వనించింది ఆ కంఠంలో. ఏరసంగా కూర్చుండి పోయాను వాడు వేసే ప్రశ్నలకు సమాధానాలిస్తూ. భార్య విజయలక్ష్మిని, పాప మాధురిని పరిచయం చేశాడు. ఆ రోజుకి సెలవు పెట్టి, నాతో గడిపేశాడు ఊరంతా చూపిస్తూ. ఆ తిరగడంలో కొంచెం మరిచిపోయాను పొద్దుటి ఆవేదన.

రాత్రి భోజనాలయ్యాక నా పడక అమర్చిన గది చూపించి, “అలసిపోయావ్ రా తిరిగి తిరిగి విశ్రమించు” అన్నాడు వచ్చుతూ. అలసటతో మేను వాల్చేసరికి నిద్ర ముంచుకువచ్చింది. సరిగ్గా గోడ గడియారం వన్నెండ్లో సారి తక్కున కొట్టేసరికి పొగమంచులా పిడి పోయింది నిద్రమత్తు. క్రమంగా పక్కగదిలో మాలలు విసబడసాగేయి.

“ఏమండీ! నిన్న ఒక విషయం జరిగిందండీ!”

లావణ్య గొంతు వినిపించింది.

“విషయాలకేం! బాగానే సేకరిస్తావు. ఇంట్లో ఉన్నట్లు పేరు! ఊళ్లో విషయాలన్నీ నీ స్వంతం!”

“నే నక్కడికీ వెళ్లలేదండీ! నిజంగా! ఒట్టండీ!!”

లావణ్య స్వరంలో ఆవేదన ధ్వనించింది. తిరిగి ఆమె అన్నది: “నిన్న మన ఇంటికి ఒకాయన వచ్చారు!”

“ఆయన!” ఆ విషయం స్వరానికి నాకే భయం వేసింది. రాజశేఖరమా? ఖరమా!

“జానండి! ఆయనకు రాజశేఖరం అనే ప్రాణస్నేహితు

డున్నాడట. మీరే ఆనుకొని ఎవరో మన ఇల్లు చూపారట! పాపం, ఆయన మీ కోసం ఎంతసేపే చూశారు” అన్న దామె.

“ఏమిటి?”

“చెప్పనీయండి! నిజంగా మీ స్నేహితుడే ననుకొని నేను ఆయనను ఉండమన్నాను.”

“లావణ్యా! నేను లేనవి తెలిసి, ఎవడు దొరికితే వాడితో కబుర్లెసుకు కూర్చుందామనగా నీ ఊహ! నీ నీవవు బుద్ధి పోనియ్యలేదు... ఎంతసే పున్నాడే?”

“ఆయన మాట్ కేసు తెచ్చుకొంటే ప్రయాణం చేసి వస్తున్నారని లోపలకు రమ్మన్నాను. సరిగ్గా తొమ్మిదింటికి ఆయన మీకోసం చూసి చూసి భోంచేస్తుంటే ఆ కుర్రవాడు మీరు కాంట్ వెళుతున్నా పని వ్రాసి యిచ్చిన చీటి ఇచ్చాడు. ఇక అప్పు డాయనను ఎక్కడకు పొమ్మనేది? తెల్లవారేకా మాలల సందర్భంలో తెలింది ఆయన ఫ్రెండ్ మరో రాజశేఖరమని.”

“అయితే ఏమిటి, రాత్రంతా ఉన్నాడా అతను?”

“జాను.” మెల్లిగా అం దామె.

“ఎంత నంగనాచిలా మాట్లాడుతావు? వెధవ! షోకిల్లా నయగారాల పోతూ చెబితే నమ్మిస్తాననా? రాత్రి...! నేను లేనప్పుడు! నా స్నేహితుడిని చెప్పుకొన్న ఒక వెధవతో... నువ్వు...”

“అవండీ.”

“అపాలా? ఆపనటే దొంగముం...”

లావణ్య మాట మరి వినిపించలేదు. కొడుతున్న చప్పుడు ఆమె వదుతున్న బాధకంటే ఎక్కువగా వినిపిస్తున్నది. నానా దుర్భాషలాడి రాత్రి ఎప్పటికో అతడు శాంతించాడు. నాకు శివరాత్రే అయింది ఆ శేషరాత్రి!

విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రచురణార్థం 'కలర్ ట్రాన్స్ పరెన్సి'లు పంపమని ఫోటోగ్రాఫర్లకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

స్ట్రెజు 2 1/4" x 2 1/4" కు తక్కువగా ఉండరాదు. విషయం ఏదైనా పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ప్రచురణకు అంగీకరించనివాటిని తిప్పిపంపడంకోసం తగు పోస్టేజితో చిరునామా ఉన్న కవరు జతచేసి పంపాలి. ఫోస్టులో పంపేటప్పుడు పోయిన వాటికి మా బాధ్యత లేదు. ప్రచురించినవాటికి అమలులో ఉన్న మా రేట్ల ననుసరించి పారితోషికం ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

ఈ అవకాశాన్ని ఫోటోగ్రాఫర్లు వినియోగించుకొని మాతో సహకరించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

—ఎడిటర్

ఆ రోజు రాజుకి సెలవు దొరకలేదు. ఎక్కడికి వెళ్లినా మధ్యాహ్నం తను భోజనానికి వెళ్లేవేళకు రమ్మని రాజా ఆసీనుకి వెళ్లిపోయాడు. నాలుగు రోడ్లూ చక్కబెట్టుకొని తిరిగివచ్చేను మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటకు. లావణ్య ఇంటికి కిటికీ తలుపులు సహితం మూసి ఉన్నాయి. రాజా ఇంటివైపు వస్తుంటే విజయా, రాజా సుర్భలవతున్నట్లు వినిపించింది. విజయ స్వరం చాలా హెచ్చుగా ఉంది. “అవును. నేను వంటమనిషిని. అదేగా మీ ఉద్దేశ్యం? మీకూ, మీ స్నేహితులకూ వండిపెట్టే ఒక వంటలక్కను! నేనూ ఒక మనిషి నని, నాకూ ఒక సరదా, సంతోషమూ ఉండాలని ఎందు కనుకోరు మీరు?”

“విజయా, చూడు. అసంతృప్తి అనేది ఒక మందు లేని వ్యాధి. నీవు మినరేదా, తాడి తన్నేవాడి తలదన్నేనా డుంటాడని. అదే నిజం! ఐక్యంలో కాని, అందలోకాని—విషయంలో అయినా ఒకరిని మించి మరొకరు ఉండనే ఉంటారు.” రాజా సోమ్యంగా అంటున్నాడు. “చూడు! మన కున్న దానితోనే తృప్తిపడాలి. ఉన్నదానిలోనే సుఖపడాలి.” “సుఖం! తృప్తి! మాటల్లోనేగాని చేతల్లో చూపించలేని మీకు భార్యండుకు, పెల్లెండుకు?” “నన్ను నేను సహనానికి పరీక్ష పెట్టుకోవేండుకు!” విసుగ్గా అన్నాడు రాజా.

“అహ! నహనం! నీవం, నహనం! రోజుకొక స్నేహితుణ్ణి తీసుకొచ్చి వండి పెడుతున్నారు! పాతం, అటు అప్పనూ, ఇటు వంటూ... ఇదిగో, ఇప్పుడే వెలుతున్నాను. ఈ విజయంకన్న మూలం మూటే! సాయంత్రం బండికే నే వెళ్లిపోయేది...”

కాసేపు వెనక్కి తిరిగి పాలాలవైపు తిరిగి వచ్చేను. రాజా ఎదురువచ్చి, “రాజా! భోంచేద్దాం” అన్నాడు. భోంచేకా “సాయంత్రం కేంపుకీ వెళ్లాలేమో!” అన్నాడు. గ్రహించి “నేను సాయంత్రం వెళ్లిపోతానా” అన్నాను. ఉండమని అనలేదు వాడు.

“స్వైరిణి అన్నారు నన్ను, క్యామమందరా!” నన్నుగా ఆరావన వినిపించింది. చలుకున్న నా కాళ్ళు అగిపోయాయి. కర్ణెన్ను గాఠి కెగరగానే వాడైపు అప్పుడే కూసి పరుగెత్తుకొచ్చింది పసిపాపలా లావణ్య.

“వెళ్లిపోతున్నారా?” పసిపాపలా అడిగింది దామె. నిన్ను అమెకు జరిగిన అవమానానికి నా హృదయం దహించుకు పోయింది.

“మీ ఆతిథ్యానికి కృతజ్ఞుణ్ణి. కాని... ప్రతిఫలం...”

“ప్రతిఫలం ఇవ్వాలనుకుంటున్నారా?” అందామె బరువుగా.

“అది కాదండీ. క్షమించాలి... నిన్న మీరు నాకు ఆతిథ్యం ఇచ్చినందువల్ల జరిగిన ప్రతిఫలం తెలిసే నేను బాధపడేది...” క్షణంలో అమె ముఖం రంగులు మారింది. వర్షించే మేఘాలవలె అయ్యా యామె కళ్ళు. ఆ విశాం వయనాలలో కన్నీటిని దాచుకోవాలని ప్రయత్నంకూడా చేయలే దామె.

“నా కే విషయం తెలిసిందని మీరు బాధపడు తున్నారు. కాని మీరు ఆయన కర్మశత్యానికి గురి అయ్యారని నేను వడ బాధ భగవంతుడికే తెలుసు! ఆయన...”

“ఆవండీ! ఆవండీ!” ఆవేదనతో అరిచింది దామె. కన్నీరు పడ్యనాళంలా బుగ్గలపై జారింది. అదిరే పెదవుల్ని పంటితో అదిమిపట్టి చాలాసేపు తోటవైపు చూస్తూ నిల్చుండిపోయింది దామె. కళ్ళు ఆవేశంలో మెరిశాయి.

“చూడండి! అటు చూడండి!” ఆవేశంగా అరిచింది దామె. నా సమాధానానికి ఎదురుచూడకుండానే అన్న దామె! “చూడండి! మొన్న విరిగిపోయిన కొమ్మ నిలబెట్టినందుకే నిన్న విరగబూసింది! నేడూ నిలచి ఉన్నది. ఆ గులాబి ఎంత బాగున్నది? కాని... ఆ ముళ్ళకొమ్మో? ముళ్ళకొమ్మ బాగా లేదని ఆ గులాబిని తెప్పి మరొక కొమ్మకు చేర్చండి. అది బతకలేదు. అది బతకదు! కొమ్మ ముళ్ళకొమ్మ దాని కడే ఆధారం! ఆ ఆధారాన్ని కాదని దాన్ని కూలదోస్తారా? దాన్ని కాల రాస్తారా? గులాబికి ముళ్ళకొమ్మే ఆధారం! దానిని శిరనున ధరించి పూజించినా, అది స్థానం తప్పితే కునుమించదు. కాని... కాని... ఎలాగూ విరిగి పోతుంది కదా అని ఆ మొగ్గలు తెప్పి మరొక ఆండ మయిన కొమ్మకు అంటుకట్టకండి! అప్పు డది విభత ప్రయత్నమే అవుతుంది. మీ ప్రయత్నాలన్నీ బూడిదలో పోసిన పన్నీరే అవుతాయి. అంతే! అంతే!” అరిచింది దామె ఆవేశంతో. పరుగెత్తుకు రోపరికి వెళ్లి

కంమ ధ్వనేను మరోపూచికపుల్లలా చిక్కిపోతున్నాను... భావేకొమందు బిజాన్లొ అమ్మతున్నారటగా తెచ్చిపట్టండి

పోయింది తట్టితలా!

వాకు తెలుసుగా!

ఎంత చక్కగా చెప్పింది దామె! అవును. హిందూ సమాజంలో భర్త అనురాగం కొరతయినా ప్రేమ బతకలేదు. భార్య ఆదరణ పొందలేని భర్త నిలవ లేడు. ఆ ఇద్దరూ పూపూ కొమ్మా, పూపూ తాపి! వాటి వెనకూ విడదీయరాదు. స్టేషన్లో రాజా కనిపిస్తే మరింతఆశ్చర్యపోయాను. “కేంపుకీ వెళ్లడంలేదురా!” అన్నాడు. ఎందుకో కొమ్మకు విరిసిన పూలు!

ట్రయన్ కదిలింది. కిటికీలోంచి ఆకాశాన్ని చూశాను. అపాంభావియైన భర్తకు అణగిపోయిన సోద్యలా, గయ్యూళి భార్యతో సర్దుకుపోయే భర్తలా సాయం సంధ్య ఉదయపు అరుణిమను, రాత్రి నలుపును పులుముకొంటూ నవ్విస్తానండీ! నేనూ నవ్వుకొన్నాను. కళ్ళ ఎడలు దృక్వం విరిగి★

ఆంధ్రవేద సచిత్ర వారపత్రిక

ముఖ్య గమనిక

మాకు పంపే వ్యాసాలు, కథలు, చిత్రాలు వగైరాలతోపాటు తగినన్ని స్థాంపులు అంటించి, తమ అద్రసు వ్రాసిన కవరు పంపాలి. అలాంటప్పుడే ప్రచురించలేనివాటిని వెనక్కు పంపడం జరుగుతుంది. అమోదించినవాటి విషయం వారికి తెలియపరుస్తాము.

స్థాంపులతోడి కవర్లు పంపకుండా తర్వాత వాటి విషయమై ఉత్తరాలు వ్రాస్తే ప్రయోజనంలేదు.

-ఎడిటర్